

REFERAT DE APROBARE

a Deciziei directorului general al Administrației Naționale a Penitenciarelor privind profilarea penitenciarelor, a penitenciarelor-spital, a centrelor de detenție și centrelor educative din subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor

1. Descrierea situației actuale

Urmare ședinței din data de 08.02.2016 pentru elaborarea actelor normative subsecvente Legii nr. 254/2013 privind aplicarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal și Hotărârii Nr. 157/2016 din 10 martie 2016 pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, având în vedere termenul limită de 30 de zile de la publicarea în Monitorul Oficial a Hotărârii de Guvern pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a Legii nr. 254/2013, stabilit de către Ministrul Justiției Raluca PRUNĂ pentru finalizarea proiectelor de decizie, s-a stabilit ca, pentru asigurarea transparenței decizionale, pe de-o parte și a previzibilității și accesibilității actelor normative, pe de altă parte, la nivelul fiecărei structuri să se analizeze și să identifice, pe domeniul propriu, actele cu caracter normativ, nepublicate la nivelul Administrației Naționale a Penitenciarelor, în vederea includerii unui temei juridic în legislația secundară, astfel încât deciziile să fie emise în temeiul unor dispoziții legale, publicate în Monitorul Oficial.

Prin nota internă nr. 21070/DSDRP/10.02.2016, în vederea elaborării proiectului de decizie, la nivelul Direcției Siguranța Deținerii și Regim Penitenciar, s-a hotărât constituirea prin decizie zilnică pe unitate, a unui grup de lucru, care să analizeze necesitatea:

- *înființării secțiilor interioare și exterioare în cadrul penitenciarelor, în raport cu regimurile de executare a pedepselor privative de libertate, categoriile de persoane condamnate și cerințele speciale de protecție a anumitor categorii de deținuți – art. 11 alin. (4) din Legea 254/2013;*

- *înființării de secții speciale de arestare preventivă în cadrul penitenciarelor – art. 13 din Legea 254/2013;*

- *înființării secțiilor speciale pentru executarea sau continuarea executării măsurii educative privative de libertate în penitenciar – art. 14 din Legea 254/2013;*

- *profilării penitenciarelor - art. 45 alin. (1) din Legea 254/2013;*

- *stabilirii penitenciarelor care asigură condițiile necesare pentru ca mama privată de libertate, la solicitarea acesteia, să își poată îngriji copilul până la împlinirea vârstei de un an – art. 73 alin. (5) din Legea 254/2013;*

- *stabilirii penitenciarelor sau spitalelor-penitenciar în care vor funcționa secții speciale de psihiatrie destinate deținuților cu tulburări psihice grave, inclusiv cele provocate de alcool sau alte substanțe psihoactive - art. 73 alin. (6) din Legea 254/2013;*

- înființării secțiilor interioare și exterioare, în cadrul centrelor educative și de detenție – art. 139 alin. (3) din Legea 254/2013;
- înființării secțiilor de arestare preventivă, în cadrul centrelor de detenție pentru minorii arestați în curs de judecată – art. 139 alin. (4) din Legea 254/2013;
- stabilirii bunurilor și documentelor care însoțesc deținuții transferați temporar în vederea prezentării în fața organelor judiciare sau pentru alte motive, precum și modul de acordare a drepturilor – art. 109 alin. (3) din H.G. nr. 157/2016;
- stabilirii penitenciarelor de tranzit – art. 137 alin. (4) din H.G. nr. 157/2016.

În prezent profilarea unităților din subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor este reglementată prin Decizia Directorului General al Administrației Naționale a Penitenciarelor nr. 564 din 2013, cu modificările și completările ulterioare și are la bază următoarele criterii:

1. Categoriile de persoane custodiate. Astfel, în funcție de vârsta persoanelor custodiate, cele cu vârsta peste 21 de ani execută pedeapsa sau măsura preventivă privativă de libertate în penitenciare, persoanele cu vârsta între 18 și 21 de ani, în penitenciare pentru minori și tineri sau în secții speciale înființate în cadrul penitenciarelor, iar minorii, în funcție de sancțiunea aplicată, în centrele de detenție sau în centrele educative. Persoanele de sex feminin sunt custodiate într-un penitenciar special, precum și în secții speciale din alte penitenciare. Raportat la situația juridică, persoanele arestate preventiv sunt cazate separat de cele condamnate la pedeapsa închisorii. Persoanele sancționate cu măsuri educative privative de libertate, în funcție de sancțiunea aplicată, execută măsura în centrele de detenție sau în centrele educative. Persoanele din această categorie pentru care instanța competentă a dispus executarea sau continuarea executării măsurii educative într-un penitenciar, execută măsura în secții speciale din anumite penitenciare.
2. Regimul de executare a pedepsei/măsurii privative de libertate. Penitenciarele sunt profilate fie pe aplicarea regimurilor de maximă siguranță și închis, fie pe aplicarea regimurilor semideschis și deschis, în cadrul acestora funcționând și secții speciale pentru aplicarea altor regimuri.
3. Organe judiciare deservite. Fiecare unitate este arondată deservirii anumitor organe judiciare.
4. Categoriile de persoane primite temporar/în tranzit pentru prezentarea la termene fixate de organele judiciare deservite. În fiecare penitenciar există spații anume destinate pentru cazarea temporară a anumitor categorii de persoane care trebuie prezentate în fața organelor judiciare, conform arondării, cu respectarea criteriilor de separațiune.

2. Elemente de noutate ale noii decizii

Deși criteriile de profilare se mențin, noile reglementări introduse prin legile penale și execuțional-penale se răsfrâng asupra efectivelor de persoane custodiate de unitățile subordonate Administrației Naționale a Penitenciarelor, sub aspectul numeric al acestora, al sancțiunii penale aplicate și a locului în care aceasta se execută, precum și al regimurilor aplicate și criteriilor de separațiune.

În ceea ce privește regimurile de executare a pedepsei, noua lege privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele

judiciare în cursul procesului penal modifică limitele de pedeapsă, în funcție de care se aplică inițial un anumit regim de executare.

Un alt element de noutate îl reprezintă aplicarea regimului provizoriu, persoanelor condamnate cărora nu li s-a stabilit regimul de executare¹. Este reglementat, totodată, regimul special propriu de executate a măsurilor preventive privative de libertate, diferit de cel de executare a măsurilor privative de libertate², și al măsurii arestării preventive de către minori în centrele de deținere³, regimurile de executare a măsurii educative a internării într-un centru de detenție⁴ și regimul de executare a măsurii într-un centru educativ⁵.

Răspunzând cerințelor stringente ale practicii ultimilor ani, Legea nr. 254/2013 reglementează situația persoanelor pentru care se decide transferul și față de care există în derulare diverse proceduri judiciare. Astfel, sunt prevăzute criteriile clare pentru stabilirea priorităților în cazul în care se solicită transferul unei persoane condamnate, de către un organ judiciar.⁶ În cazul cererilor formulate de persoanele condamnate și adresate instanțelor de judecată, judecătorul de supraveghere a privării de libertate, la solicitarea președintelui completului de judecată, audiază persoana respectivă cu privire la formularea, însușirea sau menținerea cererii, dispoziție menită să aplaneze situația în care deținuții, din diferite motive, declanșează, în mod abuziv, acțiuni împotriva altor deținuți. Aceeași lege interzice, totodată, transferarea în penitenciare, pentru o perioadă mai mare de 10 zile, a minorilor arestați preventiv⁷, care execută măsura educativă a internării într-un centru educativ sau într-un centru de detenție⁸.

Noua lege cuprinde dispoziții speciale cu privire la luarea unor măsuri pentru protecția sănătății fizice și psihice a persoanelor cu dezabilități⁹, înființarea unor secții speciale de psihiatrie destinate deținuților cu tulburări psihice grave¹⁰, precum și pentru ca femeile condamnate, la solicitarea acestora, să își poată îngriji copilul până la vârsta de un an¹¹.

Cele mai semnificative elemente de noutate se referă, însă, la executarea măsurii internării într-un centru educativ și într-un centru de detenție. Astfel, Legea nr.

¹ Art. 33 din Legea nr. 254 din 19 iulie 2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal

² Art. 111 din Legea nr. 254 din 19 iulie 2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal

³ Art. 123 alin. (1) din Legea nr. 254 din 19 iulie 2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal

⁴ Art. Art. 147 din Legea nr. 254 din 19 iulie 2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal

⁵ Art. 144 alin. (2) din Legea nr. 254 din 19 iulie 2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal

⁶ Art. 45 din Legea nr. 254 din 19 iulie 2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal

⁷ Art. 123 alin. (2) din Legea nr. 254 din 19 iulie 2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal

⁸ Art. 45 alin. (8) din Legea nr. 254 din 19 iulie 2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal

⁹ Art. 47 din Legea nr. 254 din 19 iulie 2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal

¹⁰ Art. 73 alin. (6) din Legea nr. 254 din 19 iulie 2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal

¹¹ Art. 73 alin. (5) din Legea nr. 254 din 19 iulie 2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal

254 din 19 iulie 2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal prevede în mod expres reorganizarea penitenciarelor pentru minori și tineri și a centrelor de reeducare în centre de detenție și centre educative¹³ și trasează principalele coordonate privind organizarea executării măsurii internării într-o astfel de instituție.

Cu privire la criteriile de separațiune, noua lege menține dispozițiile potrivit cărora femeile condamnate execută pedeapsa separat de bărbații condamnați, iar tinerii condamnați separat de condamnații cu vârsta mai mare de 21 de ani sau în locuri de deținere speciale. Cu privire la minori, aceștia execută măsura educativă a internării într-un centru educativ sau într-un centru de detenție, potrivit noii legi, separat de persoanele internate tinere și de cele cu vârsta mai mare de 21 de ani.

Persoanele arestate preventiv, în cursul judecății, și persoanele condamnate care sunt cercetate în stare de arest preventiv în altă cauză sunt cazate în secțiile speciale de arestare preventivă din penitenciare sau în centrele de arestare preventivă de pe lângă penitenciare. În timpul judecății, minorii arestați preventiv sunt cazați pe secțiile de arestare preventivă din centrele de detenție.

De asemenea, art. 134 din Legea 286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare, și art. 518 din Legea 135/2010 privind Codul de procedură penală prevăd posibilitatea executării sau, după caz, continuării executării măsurii educative într-un penitenciar, de către persoanele internate care au împlinit vârsta de 18 ani, prin dispoziția instanței de judecată.

3. Concluzii

Prin urmare, a fost necesară reflectarea, în dispozițiile privind profilarea unităților din subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor, a elementelor de noutate reglementate de noul pachet legislativ penal și execuțional-penal.

Luând în considerare:

- **introducerea în legislația execuțional-penală a unor instituții sau reguli noi ce vizează individualizarea administrativ-jurisdicțională a pedepselor și măsurilor privative de libertate (regimul provizoriu de executare a pedepselor, modificarea limitelor aplicării regimurilor de executare raportat la durata pedepselor aplicate, introducerea regimurilor de executare proprii măsurilor educative privative de libertate și categoriilor de arestați preventiv etc.);**

- **extinderea cadrului penal sancționator, prin includerea în noile coduri a unor măsuri educative privative de libertate inexistente sub puterea vechii legislații, precum și a unor modalități noi de executare a acestor măsuri (executarea/continuarea executării într-un penitenciar), dar și excluderea anumitor tipuri de măsuri aplicabile anterior (măsura educativă a internării într-un centru de reeducare/ într-un institut medical-educativ);**

- **schimbarea semnificativă a modalității de aplicare a anumitor norme execuțional-penale existente și sub imperiul vechii legislații,**

s-a impus, cu necesitate elaborarea unei noi decizii privind profilarea unităților subordonate.

Având în vedere toate aceste aspecte, supunem aprobării proiectul **Deciziei Directorului General al Administrației Naționale a Penitenciarelor privind profilarea unităților subordonate.**

DRAFT